

Zetetika

~ 8 ~

Staša Vujičić Stanković

Nemoguće konstrukcije

... su namerne greške u percepciji.

Ešer je bio prvi koji je eksploatisao ovaj princip u vrlo složenim crtežima. Na prvi pogled nije lako otkriti grešku...

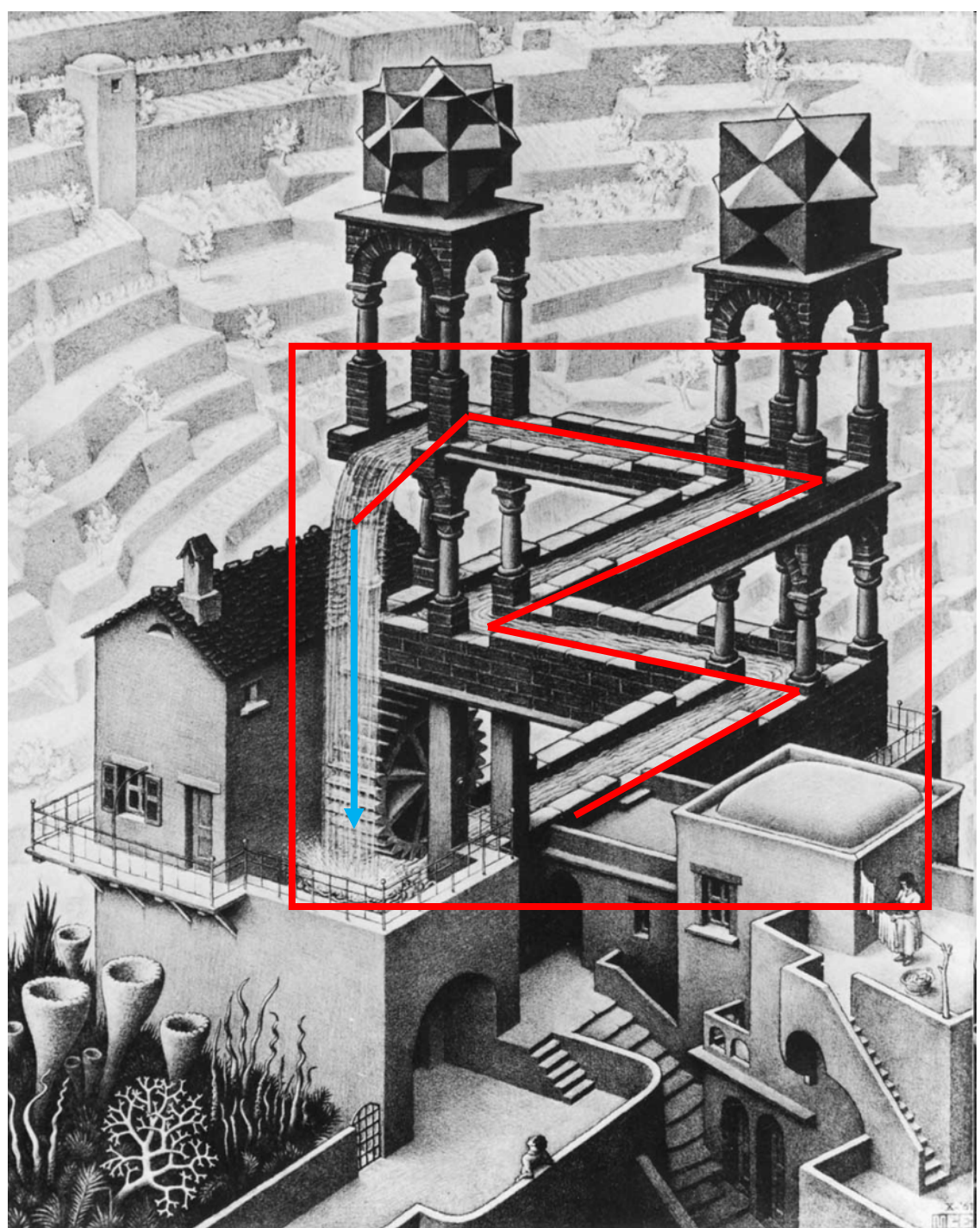
[Pogledati i...](#)

Nemoguće konstrukcije

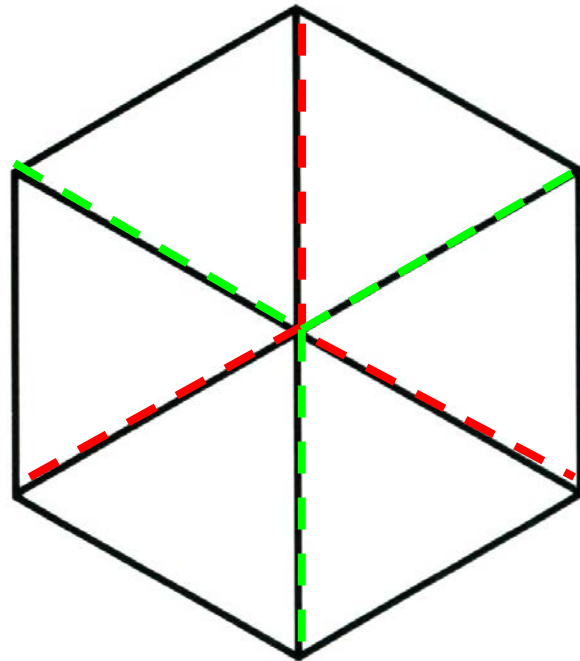
Pogledati i...

Konstrukcije

- A na ovome: kocka viđena odozdo ili odozgo?

Moja kriva kuća

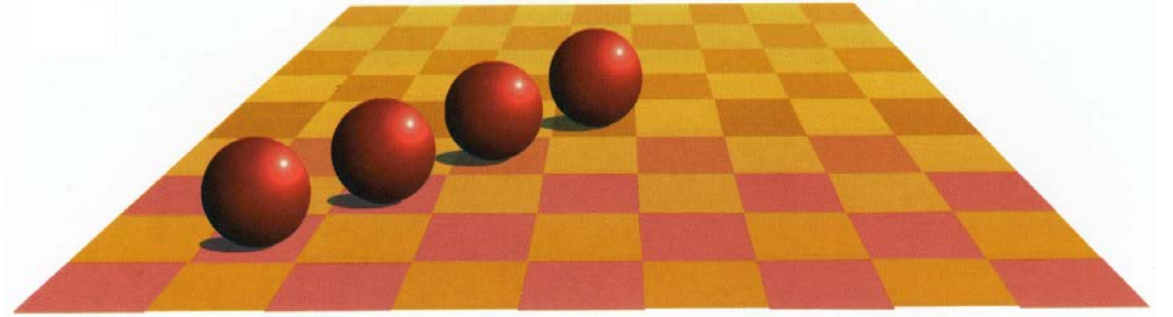
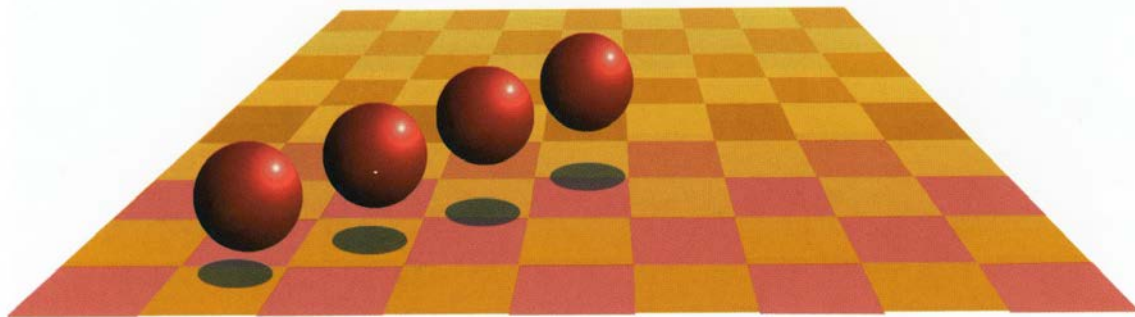

Ali ne...
Ulica je
strma!

Levitacija

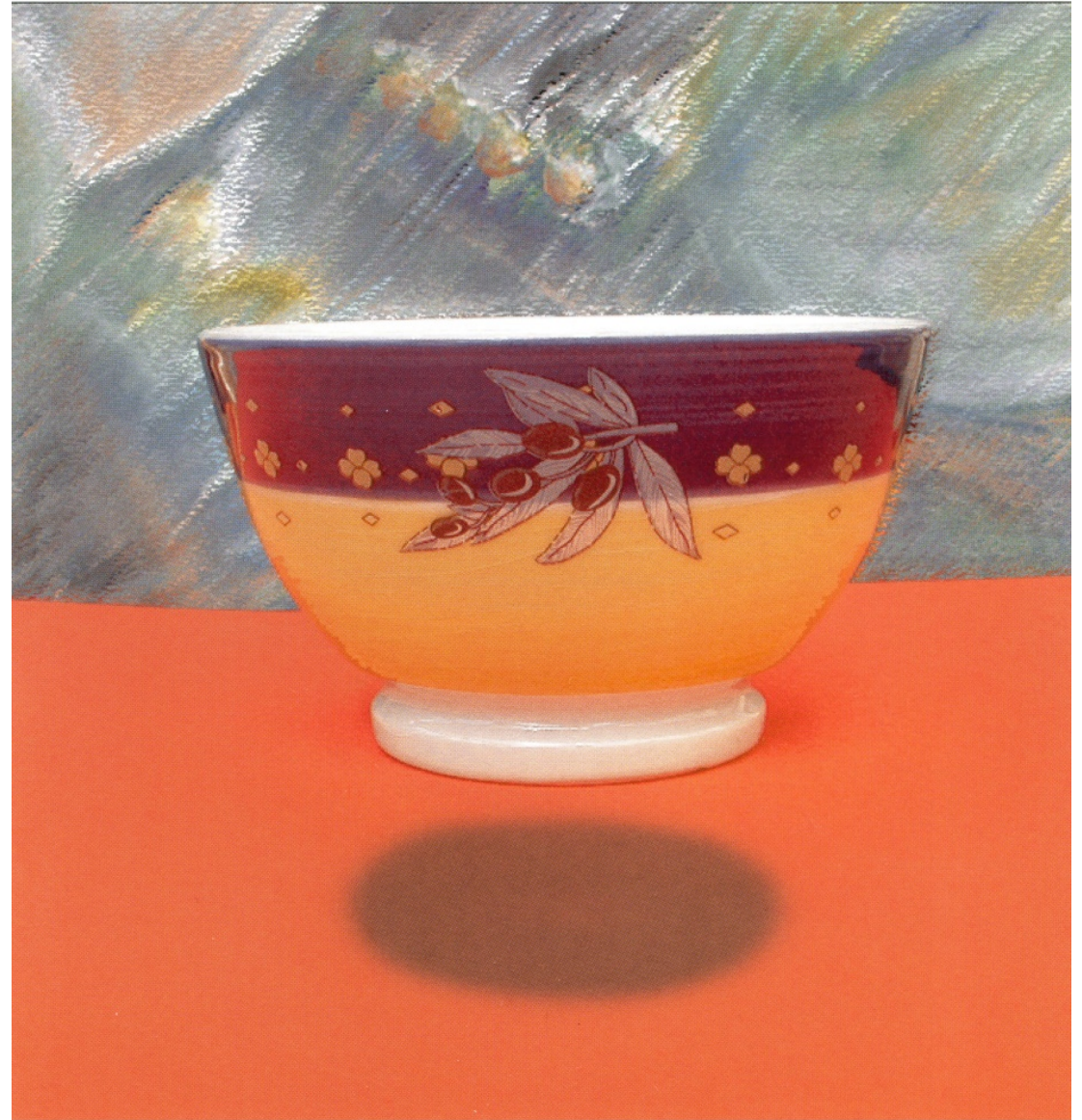

Kugle zauzimaju isto mesto na tabli, ali na levoj lebde!

Levitacija

- Šolja koja lebdi ili mrlja na stolnjaku?

Skriveni crteži

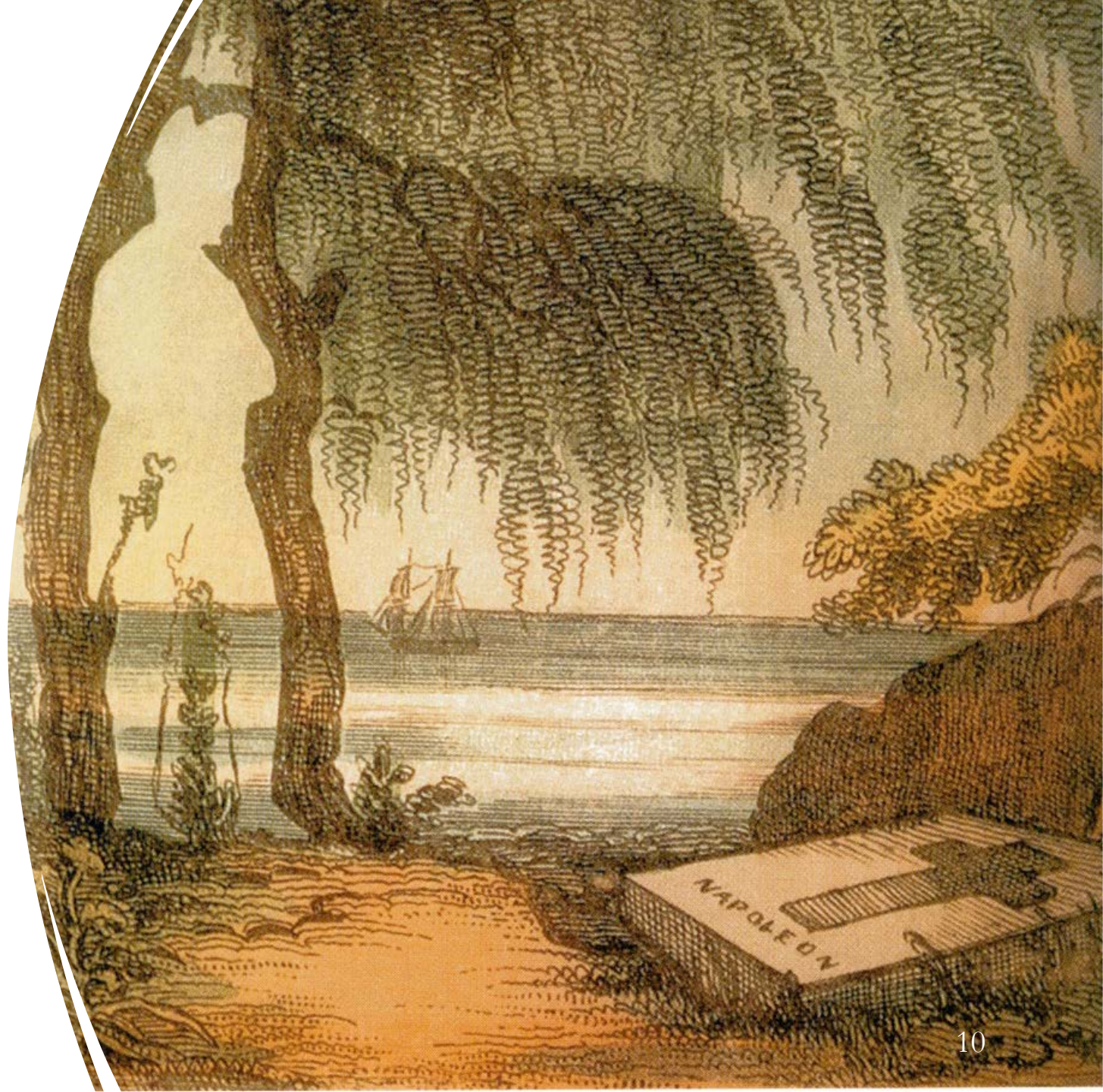

... se koriste oduvek – obično da bi izrazili određeni stav, mišljenje, naklonost, a da to ne izazove sumnje...

Ponekada skriveni crtež sadrži scene koje cenzura zabranjuje, ali upozoreni gledalac može da ih otkrije...

Gde se
krije
Napoleon?

Gde se krije Volter?

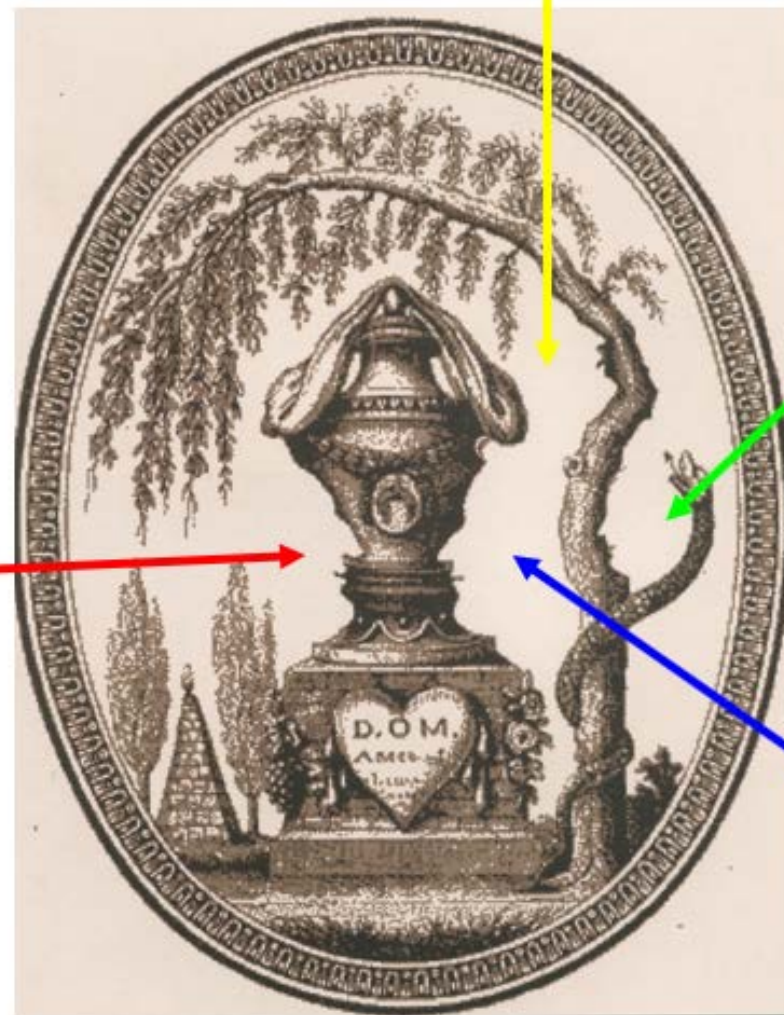
S. Dali:

*Pijaca robova sa nevidljivom
Volterovom bistom*

Šta krije crtež?

Ponekada i priroda...

- Algarve u Portugaliji

Rotacija

Pticia dodo
(izumrla
ptica sa
Mauricijusa)

Ptica dodo

Ko je na slici?

- Devojka ili starica?

A na ovoj?

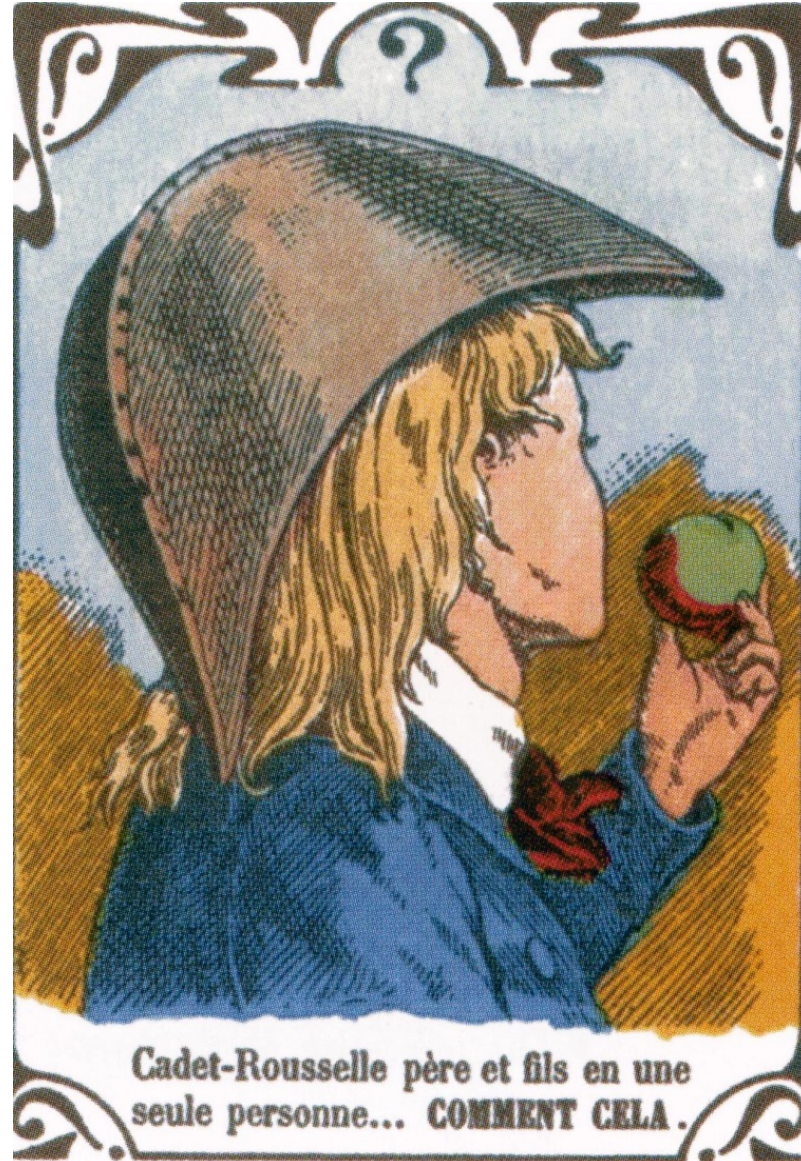

Devojka ili starica?

Otac i sin u
istoj osobi?

Octavio
Okampo
(savremeni
meksički
umetnik)

Okampo

Okampo

„All is
Vanity“
by Charles
Allen Gillbert

Pogledajte i...

Principi iluzija

- Mozak interpretira stimulus u zavisnosti od našeg poznavanja sveta
- Ako se pojavi dvosmislica, javiće se i iluzija
- Uticaj znanja:
  - evaluacija visine/veličine na primeru perspektive
- Spoljašnji uslovi:
  - evaluacija dužine jedne linije u društvu nekoliko “lažova” (persuazija)

Nesvesni uticaji

- Uticaj veličine zenice na ispoljavanje simpatije. Primene:

Vejzonov eksperiment

Vejzonov eksperiment demonstrira našu tendenciju da gledamo samo one primere koji potvrđuju neku hipotezu, a zanemarujemo one primere koji je opovrgavaju.

Vejzonov eksperiment

Na stolu su 4 karte: **D F 3 7**

- Znaete da je na svakoj karti s jedne strane slovo, a na poledini cifra. Vaš zadatak je da kažete koje karte treba okrenuti da bi se proverilo sledeće pravilo:

Ako je s jedne strane karte na licu D, onda je s druge strane 3.

- Ne treba okretati nepotrebno karte, a treba okrenuti bar jednu...
Da vidimo ko će šta okrenuti?

Vejzonov eksperiment

- Preko 80% ljudi se prevari na ovom testu.
- Kažu da obično bolje prođu oni koji se bave matematikom i prirodnim naukama...
- A potrebno je okrenuti... **D i 7**

Zaključak

- čula su potpuno nepouzdana
- interpretacija fizičkih stimulusa je podložna brojnim uticajima, a odatle sledi

**Neophodno je raspolagati
sredstvima za objektivno merenje!**

Hvala

Staša Vujičić Stanković

stasa@math.rs

www.matf.bg.ac.rs/~stasa